

Stockholm 2022 – mer än ett idrottsprojekt

KRÖNIKÖR STEFAN LINDEBERG

Internationellt var nyfikenheten stor redan från början! Ska Stockholm söka vinter-OS och Paralympics 2022? Välkommet! Alla vet att vi i Sverige kan arrangera. Stockholm är en attraktiv stad. Perfekta arrangemang är precis vad man väntar sig – "we expect nothing less".

Men efter en serie av megaevent där bilden dominerats av skenande kostnader, brister i respekt för mänskliga rättigheter och oansvariga byggprojekt är det mer än tekniskt perfekta spel som efterfrågas. IOK är tydliga. Man vill se kostnadseffektiva spel och ett fast hållbarhetsgrepp – etiskt, socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Istället för att bara kritisera andra vore det en lockande utmaning att försöka sätta ett nytt exempel. Det har hänt förr:

"... The Games must be ... more dignified, more discreet... more intimate, and, above all, less expensive..."
"the Olympic Games now stand at the parting of the ways and — we need Sweden." (Baron Pierre de Coubertins, maj 1909)

Fick Sverige möjligheten skulle många vilja bidra och vara en del i det projektet, med stolt historia i ryggen och med ödmjukhet inför uppgiften.

Drömmen om ett kommande OS kan användas för att öppna nya vägar för allt fler unga. Redan när vi ansöker kan vi visa vad vi menar. Projekt som når ungdomar också i områden där idrotten annars inte är så stark. Tillsammans med idrottsförbunden kan vi rekrytera nya ledare, öppna dörrar till olika idrotter så fler kan hitta "sin" idrott och hitta en gemenskap som bygger på respekt, vänskap och lusten att utmana sig själva. Vi kan börja planera för volontärerna som när det är dags bär ett OS. Vi kan utbilda, ge sammanhang och riktning.

En OS-organisation behöver 25 000 volontärer och 3 000 anställda när det är dags, men många av de talanger vi kommer att hitta på vägen, för idrott eller för att skapa och driva andra verksamheter, kommer att ha valt andra vägar när det är dags för OS. Det är bara bra.

Låt oss också bryta ny mark genom att sätta en organisation som genom hela resan har fokus på miljöeffekter, på arbetsvillkor och mänskliga rättigheter.

Kostnadseffektivitet men inte lågbudget. Det handlar om att använda tillgängliga resurser rätt och att våga pröva nya lösningar – både för spektakulära olympiska spel och för att efter OS göra idrott och träning, ännu mer, till en del i vardagslivet.

Vi behöver inte investera i stora publikarenor. Vi har två nya i världsklass som vi ska använda. Det vi behöver är bättre möjligheter att åka skidor, på längden och tvären, och att åka skridskor mitt inne i stadslandskapet. Efter OS ger det nya möjligheter för dem som vill träna för att tävla men framförallt för barn, unga och motionärer. Läktare och service blir tillfälliga lösningar under OS.

Något av detta kan passa in i kommunala planer för fritid och träning. Annat ska vi försöka hitta kommersiella lösningar för. Det kan handla om driften men kanske också om att investeringarna bakas in i större projekt där en byggare kan tjäna in på gungorna det karusellerna kostar.

För första gången kräver ett svenskt OS-projekt inte att det byggs nya stora publikarenor, som riskerar att stå tomma efter OS. Arvet efter OS blir inte öde arenor utan bättre möjligheter att idrotta på snö och is för barn, ungdomar, elit och motionärer

Investeringarna blir begränsade jämfört med andra OS-projekt. Det beror helt enkelt på att Stockholm har så mycket på plats eller kommer att få de närmaste tio åren.

För de som tänker långsiktigt handlar det om Stockholms och Sveriges attraktivitet för investeringar och för dem som bygger framtidens konkurrenskraft, säger SOK:s ordförande Stefan Lindeberg i sin krönika.

Det OS kan bidra med är press i systemet så att investeringarna verkligen blir av. Begränsade investeringar minskar risken för okontrollerade kostnadsökningar.

När man jämför olika OS-projekt gäller det att vara vaktsam. Det som presenteras som "OS-kostnaden" är ofta summan av driftskostnaden för att genomföra OS och de investeringar, som används vid OS. Men inte ska väl ett nytt bostadsområde som hyrs in för att vara OS-by i 3-4 veckor helt betalas av OS? Vad det kostar att hyra in och driva det under OS är självklart en del av genomförandebudgeten, men lägenheterna ska ju säljas eller hyras ut i många år framöver. Ännu "dyrare" blir det förstas om man räknar in OS-byn både i genomförandekostnaden och i investeringen och till sist summerar det hela och kallar det för "OS-kostnader".

Stockholm har så mycket på plats att det helt enkelt blir jämförelsevis låga kostnader.

Projektet bygger inte på statlig finansiering. Men IOK kräver garantier för att det som behövs för OS, och som vi utlovar när vi söker, säkert kommer på plats. Det gör att också sådant som skulle byggas även utan OS kan komma att räknas in i ett underlag för garantier – för säkerhets skull. Och då kommer en del infrastruktur och byggandet av de hus som ska användas som OS-by med. Det drar förstas upp siffrorna även om det egentligen handlar om att se till att det som behövs, OS eller inte OS, faktiskt blir gjort! Något som alla borde uppskatta. Och staten behöver inte stå för hela garantin utan en del blir förstas kommunala eller regionala åtaganden.

I våra kalkyler räknar vi inte in värdet av ökad turism, av att fler besökare bor, äter och shoppar eller av att OS skapar jobb. Utöver de jobb som investeringarna skapar så behöver OS-organisationen själv mer än 3 000 anställda och OS i sig kommer att omsätta 10 miljarder kronor, vilket också ger skatteintäkter. Sådana "dynamiska effekter" har varit viktiga i tidigare OS-projekt, men är för lätta att ifrågasätta. Den här gången räknar vi inte in dem, trots att vi vet att IOK ger ett bidrag till genomförandet av OS på

nästan 5 miljarder kronor, som används här och ger skatteintäkter här. "Dynamiska effekter", hur stora de nu är, blir en bonus för samhället som kan användas till viktiga behov inom eller utom idrotten.

Stockholm 2022 är mer än ett idrottsprojekt. Det handlar om bilden av ett land och en region. Det är en investering i framtida möjligheter och vårt mål är därför att klara kostnaderna för ansökan utan bidrag, även om viktiga insatser kommer att göras av planerare och utredare i kommunerna.

Det finns flera goda skäl till att investera i en ansökan. För dem som tänker långsiktigt handlar det om Stockholms och Sveriges attraktivitet för investeringar och för dem som bygger framtidens konkurrenskraft. Det handlar också om inspirerande framtidsbilder som stärker sammanhållningen och får med "talangreserven" på banan.

För dem som bygger innebär ett OS direkta affärsmöjligheter och jobb. Och för dem som vill "visa vad de kan" är OS ett ypperligt tillfälle att visa innovationskraft, kapacitet och ansvarstagande. Dessutom är redan ansökan i sig en viktig insats för att marknadsföra Sverige och Stockholm.

Den här gången kommer initiativet från en samlad idrottsrörelse. För första gången startar ett OS-projekt som ett gemensamt initiativ från Sveriges Olympiska Kommité, Riksidrottsförbundet och Handikappidrotten. Alla idrotter – vinter och sommar, olympiska och ickeolympiska – har bjudits in till samråd. Av 70 idrottsförbund har nästan 50 svarat på en enkät och med något enstaka undantag är alla positiva. Idrotterna ser att ett OS skulle öka fokus och nyfikenhet på idrotten. Fler skulle vilja pröva. Fler idrotter skulle kunna ta chansen att bjuda in. Att vara en del i OS-projektet skulle ge lärdomar som ledare och funktionärer kan ta med in i sina egna idrotter.

Vi har lärt oss mycket av tidigare OS-ansökningar. Idén, lösningarna och finansieringen – nästan allt är annorlunda den här gången och det ligger i fas med vad den olympiska rörelsen vill se.